

FOLK OG LAND

Hvem tar til gjenmæle mot for strenge straffer? Det gjør tiden som kommer.»

Cæsar.

Ullvalle Høgskole
Tilsvarende 79
Hvortil Kristian Skard

Maskene faller

«Nasjonal holdning, gode demokrater» m. m. det var titler «heimefrontens» menn, Sverikes- og Englandsrømlingene smykket seg med.

Etterhvert som tiden går avsløres det at det var nok så som så med både det ene og det andre.

Egentlig demokratisk eller tegn på nasjonal holdning var vel ikke stortingsrepresentantenes oppfordring til kongen om å abdisere. Den førte jo til litt avstraffelse for i det minste en av dem, noen års politisk karantene.

Og nå har vi en ny sak som igjen på det uhyggeligste viser hvor tynt det demokratiske belegg egentlig var, og vel også er.

Det er den sak som enken etter advokat og overlærer Haug anla mot h.r.dommer Schjelderup for å få amortisert hans uttalelser mot hennes avdøde mann.

Hr. overlærer Haug hadde nemlig vært uenig med hr. Schjelderup og heimefrontledelsen — det var selvsagt en stor forbrytelse!

Hr. Schjelderup og ledelsen ser det ut til ville innføre en ny kommunalordning, hvor kommunestyret skulle utpekes — antagelig av heimefrontfolk — altså ikke velges. Dette fant hr. Haug — som rimelig kunne være — lite demokratisk. Han fikk veltet ledelsens plan, men ble selv støtt ut i det mørke som ellers var reservert NS medlemmer.

Saken er symptomatisk. Den minner oss om — i forminsket målestokk — stridighetene mellom de ledende bak jernteppet. Der er man forræder og folkefiende — her er man udemokratisk og mangler nasjonal holdning.

Hr. høyesterettsdommer Schjelderup er av motparten beskyldt for å ha trenert saken i 1½ år.

Så er da overlærer Haug død. Han gikk i graven med høyesterettsdommerens beskyldninger sittende på seg. Det har gjort ham vondt som så mange andre der har lidd urettferdig — ikke minst NS folk.

For disse innebærer vel saken intet nytt.

De vet om krangelen, misunnelsen og brødniddet hos en stor del av «gjemmefrontens» folk. Mennesker som søkte å slå seg opp på nasjonalisme og demokrati — mange fhv. «Mot Dag», «Clarte» folk og riddere av det brukne gevær.

Nå omvendte de seg i en hast — reisen over gresen til Sve- rike ble for dem en reise til Mekka, eller en «Jorsalferd» som vasket av deres tidligere røde farge.

I denne forbindelse minnes jeg en landsens gutt som hadde arbeidet ivrig for tyskerne på et forsvarsanlegg ved kysten, han tok det siste halvår før krigen sluttet en tur til Sverige. Nå, han hadde jo ikke behovd å være redd — han hørte jo til de 200 000 som ikke skulle straffes.

Enkefru Haugs advokat mente hr. Schjelderup burde ha forlikt seg med hr. Haug. «Endog en høyesterettsdommer kan ta feil.» sa han.

Ja, tenk selv en høyesterettsdommer!

Tilskuer.

Det danske rettsoppgjør

På de uavhengiges landsmøte i Fredricia, kom partiets formann, fhv. statsminister Knud Kristensen, inn på meddelelsene om, at han ville skrive en bok om rettsoppgjøret etter be-

settelsen. Disse meddelelser har, sa Knud Kristensen, vært for pompøse.

— Der er i Hal Kochs bok «Jeg anklager rigsdagen», — Erik Scavenius' «Forhandlings-

Røde Kors og vi

Da Stortinget 27. 6. 51 vedtok å ratifisere Genferkonvensjonene av 12. 8. 49 forelå det en henvendelse fra Norges Røde Kors om at statsmakterne skulle gjøre en reservasjon. Den gjaldt art. 18, hvor det heter: «Ingen må noensinne bli forulempet eller dømt, fordi han har pleiet syke og sårede». — I sitt fortsatt uforsonlige hat mot NS vil Norges Røde Kors — i motsetning til alle de 62 andre stater som har undertegnet konvensjonen — fortsatt drive forfølgelsene mot de NS-søstre som pleiet de syke og sårede på Østfronten. Stortinget ga ikke R. K. medhold — ære være Stortinget for det — men når R. K. nå appellerer til befolkningen om å slutte opp om organisasjonen, bør ikke dette glemmes. Og ingen fortolkingskunster kan avvaske denne plett på barmhjertighetsarbeidet. Det er nok å gjengi, hva presidenten for Det Internasjonale Røde Kors sier om prinsippene i R. K.: «Nettopp i de tilfeller hvor en RK-for- ening tar fatt på løsningen av oppgaver, som ikke direkte fremmer landets nasjonale interesser, ja kanskje går på tvers av stemningen og innstillingen i folket, nettopp da virkeliggjør den Røde Kors- tanken og løftes opp på et høyere plan.»

La oss huske dette i påkommende tilfelle. For Norges Røde Kors husker det vel neppe.

politiken under besættelsen» og Svenning Rytters «Retsopgøret under og etter besættelsen» flere ting, som jeg ikke kan tiltrede, likesom jeg finner, at der i dem er ting, som er nødvendige for på visse områder å få den rette forståelse av forholdene. Jeg har derfor under overveielse å utsende noen kommentarer til disse bøker. Men om noen egentlig bok om besættelsestiden er det ikke tale.

Bitter sannhet om dansk rettsforfølgelse

Søndag 7. desember var det nordisk reportasje i radio. Det danske bidrag var ekstraordinært. Først en forbitret representant for okkupasjons- tidens danske partisaner som rettet voldsom kritikk mot den danske regjering fordi denne har løslatt de siste tyske krigsforbrytere dømt i Danmark. Deretter et svakt forsvar fra den danske justisminister Hækkerup der begrunnet løslatelsen som et ledd i den internasjonale bestrevelse på å overvinne fortidens motsetninger, hvor bl. a. Norge hadde vist vei ved tilsvarende løslatelse. Samtidig beklaget dog justisministeren sterkt den mottagelse de løslatte fikk i sitt hjemland, hvor man feiret dem som hjem- vendte krigsfanger, ikke som mordere og forbrytere.

Representanten for den danske «frihetsbevegelse» talte med sterke sentimentale ord på vegne av de ofre som ennå levet i Danmark og som med mismot og forargelse så sine plageånder bli fri og med like kraftige ord reiste han anklage — han talte om Bovensie-

pen som hadde 107 mord på sin samvittighet. Partisanenes representant sto frem som moralens og menneskelighetens forsvarer mot morderne og mot dem som nu lot morderne løpe. At denne falske patos, den fremstilling i strid med realiteter, denne selvmedlidende usannferdighet fremdeles får plass i dansk og norsk radio har som sin forutsetning uvitenheten. Flertallet vet ikke og vil ikke vite.

I et lite skrift (Retsopgøret under og etter Besættelsen) har i år den tidligere danske justisminister, retspræsident Svenning Rytter lagt frem en del av de opplysninger som man ønsker skal forties. En er selve opplysningen om den planmessige forfølgelse som skjer i Danmark, den fasthet og fanatisme hvormed «frihetsbevegelsen» hindrer at noen trenger inn i stoffet og avslører den skamløse løgnaktighet. I dette forfølgelsesarbeid har «frihetsbevegelsen» hatt nidkjær hjelp hos landets justisministre, særlig hos den illoyale, sterkt kompro-

Forts. siste side

Sankt Olavskorsets ROS

Fire artikler av O. J.

I.

Undersøkelseskommissjonen av 1945 skriver i sin innstilling (s. 231) om Administrasjonsrådet:

«Det er på det rene at ved dets fratreden hadde tyskerne norsk arbeidsliv, norsk produksjon og norsk næringsliv i det hele under sin kontroll.»

Stortingets protokollkomité slutter seg i sin innstilling (s. 49) til denne treffende vurdering og legger den vesentlige

del av skylden for den skjebnesvangre utvikling på den av administrasjonsrådet oppnevnte «nemnd», «Nemnda for Industri og Omsetning» (N.I.O.)

Administrasjonsrådet regjerte i fem måneder.

Hitlers instruksjoner til minister Brauer og «Wehrwirtschaftsstab» (krigsforsyningsstaben) fremhevet betydningen av de norske krigsviktige (Forts. side 7).

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør:

Finn Brun Knudsen.

Telefon 55 76 56. Postboks 1407.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Ikke bare mat, klær og hus —

Det er ikke noe å undres over, at vår sosialistiske regjering og de menn som eller fryder seg over maktens sødme, ikke har noen forstand på økonomiske spørsmål. Fra barnsben av er de opplært i å se på kapitalen som en haug sødler og mynter, verdens goder som de ikke har fått tilstrekkelig andel i, og så har de benyttet den ervervede flertalls-makt til å foreta en blodtapning — økonomisk utjevning kaller de det — som etterhånden har gjort oss alle til like svake i stedet for like sterke. Det er deres statsmannskunst og de har hatt medvind, fordi de har levet og regjert på bølgen av en høykonjunktur som intet annet styre i dette land har opplevet. Men nå melder tilbakeslaget seg tross alle Uncle Sams gaver, og så står en hel verden, ser og undres over, hvorledes et lite land kan stille seg så dårlig i løpet av så kort tid.

Det ser ut som om velferdsstaten allerede har fått et grunnskudd, og når dens ledende menn nå vil forsøke å redde stumpene, står de overfor en krevende veigermasse, som hverken kan eller vil forstå at det hele har vært et konjunkturfenomen og at regningene nå begynner å strømme inn.

Dette gjelder det økonomiske felt, men det fortøner seg ikke lysere på det moralske felt. Grunnloven har lenge vært møllspist, respekten for lov og rett svikter på vesentlige punkter, og vi opplever egenrådigheten både i smått og stort. Bare jeg, ikke du-mentaliteten skyter stadig nye knopper, og så kommer de verdiløsende streiker, disse hellige dyr, som dagens herrer ikke våger å drive ut av Edens hage.

Vi har gått og ventet på dette lenge. Det er giften fra okkupasjonsårenes lovløshet og den etterfølgende redd seg den som kan-mentaliteten, som nå er begynt å virke for alvor. Et helt folk går ikke hen og setter makten i rettens sted uten å ta skade på sin sjel, og de som nå roper høylydt etter «ro om rettsoppgjøret», har fått erfare, at det å så vind er å høste storm. Denne stormen kommer ikke fra politisk dømte — de er gudbedre så saktmodige at de nær sagt ikke har fortjent det bedre. Men, den kommer fra de brede lag av befolkningen, som på sett og vis føler seg snytt i den ansvarsløse lek om verdens goder og egen vilje.

Skal vi komme ut av denne jungel, må vårt folk finne tilbake til grunnloven og respekten for rettsstaten i smått som i stort. Det er en knudret vei, men vi kan allikevel klare det, hvis vi går sammen. Det er nettopp dette VI vil, men før det kan skje, må også den blodige urett mot loven og mot oss gjøres god igjen. Det vil selvsagt koste en viss grad av selvovervinnelse hos dem som slo oss ned, men det kan kanskje også bety inngangen til en ny og bedre tid for oss alle. For den vei som vårt folk går i dag, fører til fordervelse både åndelig og materielt. Høy levestandard er ikke bare mat, klær og hus, men også åndelig velvære trygget av lov og rettsfølelse.

Krigshelten avsløres som spion

Avisene strømmer over av beretninger om spionligaen som med den kjente patriot-sabotør Asbjørn Sunde, alias Osvald, i spissen er avslørt. — Interessant er at overvåkningspolitets sjef også var sabotør og venn av Sunde, og nå er kommet i den situasjon

at han aksjonerer mot gamle medkjempere.

Asbjørn Sundes spionering føres av avis tilbake til begynnelsen av 40-årene, og vi husker de avsløringer og advarsler Vidkun Quisling kom med den gang uten at hverken politiet eller det militære reagerte.

In memoriam:

Oscar Hæreid

Vår gamle kampfelle, tidl. fylkesfører i Rogaland, Vest-Agder og i Øsifold, dr. veterinær Oscar Hæreid, døde 29. januar etter bare noen dagers sykdom, 58 år gammel, og ble gravlagt på Nordre gravlund i Oslo 5. februar. — Kapellet var fylt til trengsel og kisten var dekket av et veld av blomster.

Hæreid var en frisk og initiativrik natur med stort og varmt hjerielag for alle som hadde det vendt. Gjennom norsk som han var, fikk han sin tilsvarende belønning i 1945. I seks og et halvt år satt han innsperret, berøvet for alt som han gjennom et langt, pliktoppfyllende arbeid i samfunnets tjeneste hadde kunnet bygge opp sitt hjem med. Etter at han for en tid siden fikk igjen sin lisens som dyrlege, begynte han å praktisere i Røkkestad, og i løpet av kort tid hadde han fått en søkning som så å si la beslag på ham døgnet rundt. Hæreid kunne aldri si nei til noen, hvor anstrengt han enn følte seg. Det knekket ham da også, og det nettopp da han mente å kunne slå fast at han hadde vanskelighetene bak seg. Han falt bokstavelig talt på sin post.

Vi lyser fred over vår venn Oscar Hæreids minne og uttrykker vår deltagelse med hans hustru og barn som så hastig mistet en kjær mann og en god far.

Herr redaktør!

Godhetsfullt opplys hvor mange kongelige og andre utmerkelser Asbjørn Sunde har mottatt etter frigjøringen.

Fra før av vet vi i hvilken grad folk som Gulosten og Lauritz Sand har vært behengt og kort tid før sin arrestasjon ble jo hovedmannen i spionligaen i Finnmark tildelt H. M. Kongens fortjentsmedalje i gull.

Det kan ha s... rent statistiske interesse å se noe nærmere på dette.

Statistiker.

Hva koster en afrikaners liv i den demokratisk styrte verden? Kaptein i de britiske kolonialtropper, Gerald Griffiths gir svaret kort og kaldt: Fem shillings.

Fra oktober 1952 til oktober 1953 ble det i Kenyas frihetskamp drept 5 000 afrikanere, mens 28 000 ble puttet inn bak piggråden i konsentrasjonsleirene — disse leirer som var britenes virksomste oppfinnelse i boerkrigen for 60 år siden og som vi selv kjenner fra den britiske okkupasjon av Norge i 1945.

PER PEPP

Profetiske ord

«Hvi skrider Menneskeheden så langsomt fremad?» spurte Henrik Wergeland i en mismodig stund. Han er ikke den eneste som har stillet dette spørsmål, og han blir sikkert heller ikke den siste. Skjønt Lloyd George ikke hører til de mest pålitelige profeter i historien, må han med nedenstående sies å ha truffet spikeren på hodet med hundre prosent nøyaktighet. I et memorandum på Versailles-konferansen den 25. 3. 1919 uttalte han følgende:

«Urettferdighet trumfet igjennom i seierens time vil aldri bli glemt eller tilgitt. Av disse grunner er jeg på det skarpeste imot at flere tyskere enn strengt nødvendig blir berøvet tysk styre og underlagt en annen nasjon. Jeg kan ikke forestille meg noen sterkere grunn til en kommende krig enn at det tyske folk, som uten tvil har vist seg som en av verdens kraftigste raser, skal bli omgitt av et antall mindre stater, av hvilke flere består av folk som ikke tidligere har kunnet sette opp en stabil regjering, men omfatter betydelige tyske befolkningslag som krever forening med fedrelandet. Den polske kommisjons forslag om å stille 2,1 million tyskere under oppsyn av et folk med en annen religion, og som ikke noen gang i løpet av sin historie har vist evne til å styre seg selv, MA ETTER MIN MENING LEDE TIL EN NY KRIG I ØST-EUROPA.»

Det var denne nasjon som av forvirrede hjerner i England fikk carte blanche til å utpønske så å si hva som helst for å utløse en krig mot Tyskland. Krigen kom, og «freden» kom omsider, men med opplagt «kurs» mot mange nye og blodige konflikter. Selvsagt selvmord... «Hvi skrider...»

«Uretten går igjen i menneskesinn som fredløse gjenferd, egger de forurettede til hat, driver de skyldige til nye overgrep for å verge om de gamle synder. UTEN RETTFERDIGHET ER FRED IKKE MULIG.»

Disse ordene kan vel trygt kalles profetiske, og det er en norsk «profet», — dr. Herman Harris A. l. l. Det ville være bra om konsipistene av «landssvikloven» og all den øvrige kvasijus i forbindelse med det utekkelige hevnoppgjøret på forhånd hadde tatt seg ovenstående ord alvorlig ad notam. De dømmende menn i Nürnberg, og disses skjulte eller kamouflerte oppdragsgivere, ville også ha gjort menneskeheter en uvurderlig tjeneste ved å la slike tanker senke seg dypt ned i bevisstheten før de skred til verket. Så hadde verden bl. a. unngått det makabre syn av det som prost Hedem i sin siste ypperlige brosjyre karakteriserer slik:

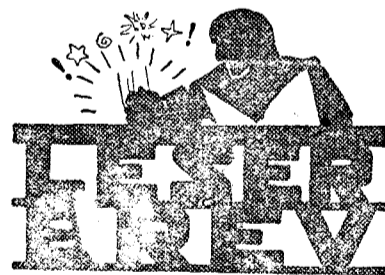
«De såkalte krigsforbrytere ble således dømt av rettsforbrytere.»

Per Pepp.

Fem shillings, sier kapteinen. Mau-mau har selv skylden, svarer britene. Og Mau-mau — Kenyas hjemmefrontmenn — har ingen midler til å besvare denne britenes verdenspropaganda. De kan bare kjempe og dø, mens hele verden ser på uten å protestere.

Hvor er det nå blitt av våre plutselig oppdukkende hjemmefrontmenn av 7. mai 1945? Er det et pust av sannhet i deres heltesaga, så burde deres blod koke av harme over britenes behandling av Kenyas hjemmefront. Her er det et eneten eller.

Vi og vår virkelige hjemmefront sender de frihetskjempende og vergeløse afrikanere en varm tanke — vi har ennå ikke mer enn det, for våpenene ble i 1945 slått oss ut av hendene, selv det våpen som en verdenspropaganda ville være.

Navn og rykte

I sitt aftennummer for 19. januar i år skriver «Aftenposten» i en leder:

«Pressen har både rett og plikt til å vise den størst mulige aktsomhet når det gjelder menneskers navn og rykte. Det er under alminnelige forhold skikk og bruk i pressen ikke å nevne navn på tiltalte i en straffesak før han er dømt, og det altså er på det rene at han virkelig har begått det han siktes for.»

«Skikk og bruk?»

Hvor ble det av skikken og bruken og hensynet til menneskers navn og rykte dengang vi N. S.-folk var i tapet? (For side 5)

Møtet i Student-venstrelaget 1. februar

Studentvenstrelaget hadde innbudt stortingsmann *Sverre Løberg* som innleder til en diskusjon om etterkrigsoppgjøret den 1. februar. Vår mening om den slags møter ga vi til kjerne i forrige nummer av Folk og Land. Diskusjonsemnet var «Rundt landssvikoppgjøret», men ble i praksis en debatt om løslatelse, hvilket er meget beklagelig, da en hadde håpet at det var grunnlaget for det politiske rettsoppgjør som skulle debatteres. Møtosalen var fullt besatt.

— Landssvikoppgjøret er stadig aktuelt, sa Løberg, — men jeg vil ikke her komme inn på oppgjørets historie, men holde meg til hva jeg vil kalle «den annen reaksjon», og det er den reaksjon som kommer etter at hovedparten av de dømte er sluppet ut uten at det norske folk har fått vite premisene for løslatelsene. Pressen og andre er blitt nektet opplysninger hos justisministeren. Men — jeg vil ta saken opp — og hvis jeg ikke får vite grunnstillingen vil jeg innen fjorten dager ta saken opp fra nasjonalforsamlingens talerstol — og jeg vil gjerne se den statsråd som vil forsøke å nekte Stortinget opplysninger — sa Løberg med stor patos.

Taleren kom inn på debatten som foregikk i Danmark og gikk hardt i rette med myndighetene som hadde med løslatelse å gjøre. Han uttalte: — Retten til tilgivelse tilhører den enkelte somvar **skadelidende under krigen** — etter de som er igjen — ingen annen har denne rett! — Når det sendes henvendelser om løslatelse, menes det amnesti. Hverken underskriverne av henvendelsen om løslatelse eller det norske folk vet hvem man ber om nåde for og hvorfor — og før flere løslatelse må komme på tale må man få vite hvem det gjelder, hva vedkomende er dømt for og begrunnelsen for en løslatelse — og dette må skje i full offentlighet — dog uten navns nevning.

— Når man nu ser hva der er budsjettert til landssvikleirene får man mistanke om at myndighetene vil kvitte seg med resten av fangene uten at Stortinget og det norske folk skal få vite noen ting, og dette er en farlig vei. Folk vil komme til å reagere.

Videre sa Løberg at rettsoppgjøret som helhet ikke var noe som den norske stat hadde grunn til å skamme seg over (protester fra salen). — Ja — i enkelte tilfeller kan det være grunn til kritikk.

— Man kan komme med forskjellige begrunnelser for løslatelse, men det er bare en etikett man vil skjule den egentlige hensikt under. Hvis vi har en flaske vørterøl — eller for å ta et mere aktuelt merke — en flaske Hedebrandsbrennevin og setter ny etikett på den hvor det står vørterøl — så må det være innlysende at innholdet er det samme.

Løberg kom inn på NS-folks adgang til stillinger i det offentlige og sa at han ikke var imot

at de dømte skulle komme tilbake til arbeidslivet, men det forekommer altfor ofte at disse kommer inn i stillinger til fortrensel for andre og det måtte ikke forekomme. Det er krefter i sving for å organisere en slik linje, og taleren kunne ikke fatte at «Sosial oppreisning» ville gå så langt som det gjøres. Taleren påpekte hva han ville kalle en slapphet av en dommer at dommer Bjarne Didriksen i en husleiesak i premisene brukte uttrykket «Det såkalte rettsoppgjør».

Løbergs innlegg munnet ut i kravet om at ingen må løslates uten at offentligheten fikk vite hvem og hvorfor, dog uten navns nevning, justisministeren fremlegger benådningsforslag for i statsråd.

Det tegnet seg en rekke debattanter i den pausen som fulgte etter Løbergs innledning. De spesielt innbudne var møtt sparsomt frem og ingen av disse forlangte ordet.

Gårdbruker Reinhold var første debattant:

— Jeg har aldri sett så fine skrivelser som du, Løberg, har skrevet, når det gjelder å hjelpe landssvikere. Han komplimenterte studentvenstrelaget for at de i kveid hadde satt grunnlovens paragraf 100 på sin gamle plass igjen etter at den hadde vært suspendert i mange år. I gamle dager vrinlet det av konger og når landene tapte en krig hugg man hodet av kongen. Det var på sett og vis en sympatisk handling. For folket som bare hadde lystret servilt fikk gå i fred. I dag er det omvendt. I stedet for å kappe hodet av lederne kapper man hodet av store og små, også unge mennesker som kom ut i det av ren uvilighet.

Påtalemyndigheten er i dag sterkt opptatt med å granske og dømme nakenkulturbladene. Men vi hadde for noen år siden i Aftenposten en offentlig avledning som ikke ble påtalt. Det var den gang dr. juris Andenes i tre store artikler tok på seg den uløselige oppgave å forsvare rettsoppgjøret. Langeland skrev i samme avis like store artikler, og Andenes ble avkledd plagg for plagg inntil en annen stor Oslo-avis i en kort fyndig artikkel gjorde hr. Andenes oppmerksom på at dersom avledningen fortsatte ville det få de alvorligste følger for hans karriere. Da stoppet professoren. Men her er still going strong.

— Det skrives i pressen at det ingen forskjell er på de såkalte torturister som sitter med livsvarig straff og på kriminalfanger med livstidsstraff. Men det er en uhyre stor forskjell. Den lange straff for en kriminalforbryter kan også være en slags sikringsstraff — for å motvirke eventuelt nye forbrytelser. De er oftest arvelig belastet, hva de jo selv ikke kan noe for og kom vel også ut i det fordi samfunnet ennå ikke

har klart å skaffe brød til alle.

— Når vi nå er inne på torturen, vil jeg ikke unnlate å si at det nå virker direkte motbydelig å se denne Lauritz Sand ved hver anledning dukke opp i pressen som troll av eske og si: Se på meg! Han unnlater ingen anledning til å sette sitt lys over skjeppe. Men der er jo andre enn han som har vært utsatt for den motbydeligste torturen. La det ikke bli slik at neste generasjons ier: Tyskerne, det var noen humane mennesker. Her i Norge torturerte de bare en eneste mann, Lauritz Sand.

Thor Milde protesterte mot at det ble tillagt frontkjemperne å ha handlet ansvarsløst. Videre uttalte han: — Løberg er som en mann som arvet 10 000 kroner, men brukte dem fort til alle mulige rare ting inntil han en dag bare hadde 40 kroner igjen — før jul hadde han ennå 52 kroner igjen. Men nå når det nesten var slutt på pengene tok han de siste 40 kroner og gjemte dem der for å ha bevisstheten om at han ennå hadde noen penger igjen. — Slik med Løberg og de som ennå sitter inne.

— Når Stortinget bestemte at det skulle være halv soning for alle som hadde 8 års straff og mindre, da må og skal også resten slippes fri på samme premisser, hvis ikke er det ikke demokratisk likhet.

Sakfører Dyvind Saxlund var skuffet over at et medlem av et parti som holder på demokratiet mener at en mann ikke skal få stilling når han har hatt medlemskap i NS. I et demokratisk samfunn har enhver som har sonet sin straff de samme rettigheter som enhver annen borger — dette er demokrati og likhet. — Av Løberg fikk man inntrykk av at benådningsunderskriverne var mindre begavede borgere, men ingen kan vel hevde dette om biskop Schjelderup og de andre. — Når det gjaldt de som ennå sitter inne må man huske at det var under en krig de handlet. Kompani Linge f. eks. brukte også tortur, og man må være klar over at det ikke bare var rene engler på den annen side.

Tekstilagent Hansen angrep Løberg fordi han ikke ville inn på grunnlaget for etterkrigsoppgjøret. — På flaskens område skulle han gjerne gå med Løberg, men en flaske med godt førkrigs Arbeiderparti-innhold er ikke det samme som en flaske med arbeiderparti innhold i dag, tross at etiketten var den samme.

Stud. med. Vigerust mente at det å få gode navn på en henvendelse var en god og riktig ting.

Tor Raastad kom inn på Løbergs bemerkning at at man måtte forsøke å dra et glemselens slør over fortiden, men Løberg gjør det ikke! — Jeg er inhabil — Løberg er inhabil — vi er impliserte i samme sak på forskjellig måte. Derfor søkes det utenlandsk assistanse. — Hvorfor tør ikke den

annen part være med på å søke denne hjelp?

Waldemar Tavonon hadde vært i tysk fangenskap og hadde lidd meget. Han var meget bitter og full av anklage mot NS-folk. Han ble avbrutt med tilrop fra salen flere ganger.

Birger Abrahamsen, en ung student, fortalte at da krigen sluttet var han bare gutt og hadde da ikke opplevet noe av det som ble debattert, og var derfor ikke i stand til å bli så ivrig som de andre debattanter. Han kunne ikke se forskjell på kriminelle forbrytelser og politiske forbrytelser, og mente at alle kategorier måtte ha samme rett til å få sine saker revidert.

Cand. oecon. H. S. Jacobsen: — Vi er rasde for å si vår mening for ikke å skade fangene som ennå sitter inne. — Når det hevdes at vi representerer knappe 2 pst. av befolkningen, er dette feil. Arbeiderpartiet hadde 50 pst. av stemmene ved valget, men det var 50 pst. av de stemmeberettigede, ikke av befolkningen. Med barn og pårørende blir den straffede del 1/6 av befolkningen — og er det så mange landsforredere, er det trist. — Den herostratisk berømte professor Langfeldt satte i gang en analyse av menneskemateriellet på Ilebu. Undersøkelsen ble stoppet da 20 pst. av belegget var undersøkt, fordi det viste seg at kvaliteten lå over gjennomsnittet. — Vi er skikkelige folk med selvspekten i behold, og vi kan ikke nøye oss med en dom vi mener er uriktig. — Slipp ut de som ennå sitter inne og la oss i Guds navn begynne en ny arbeidsdag.

Stud. oecon. Kåre Givold: — De snakker om hvor ondt de familier, hvis menn sitter inne, har det. Men de tenker ikke på dem som ble drept, torturert, disse frontkjemperne som drepte nordmenn. Når det snakkes om å ta dem inn i arbeidslivet vil jeg si at jeg ikke vil ha en slik mann hverken under, over eller ved siden av meg.

O.r.sakf. Vries-Hassel korrigerer Løbergs uttalelse om at en mann som hadde sonet sin straff skal på like vilkår konkurrere på arbeidsmarkedet, men ikke til fortrensel — — Men dette er ikke praksis. De som er kommet inn i offentlige stillinger igjen, må pent finne seg i å sitte nederst ved bordet, trass i betydelige kvalifikasjoner, og dertil kommer at det er svært vanskelig å komme inn i statstjenesten. Taleren påpekte videre ulikheten for loven, idet medlemmer av N.S. ble dømt for ting som andre ble frikjent for.

Cand. jur. Alex. Lange spurte hvorfor man ikke gransket rullebladet til de folk som hadde begått forbrytelser med det riktige politiske fortegn. Dessverre er det slik at Fehmer og andre hadde seiret i døden. — Hvorfor er den mann som skjøt 2 tyske soldater for å skaffe seg brennevin ikke gransket? — Å søke juridiske uttalelser fra utlandet hadde

stortingsmann Lyng og mange erklært var en kurant affære. — Men man kunne også samle alle uttalelser som er falt fra framtrædende nordmenn om rettsoppgjøret og det ville være en fellende dom over oppgjørets lovlighet

Per Moen fortalte at han så de samme fjesene i forsamlingen som han hadde sett under krigen utføre tortur, og hevdet at etter møtet skulle folket stå samlet for å hindre flere benådnings. Av det usammenhengende innlegg framgikk det at han hadde hatt mange lidelser under krigen, og også han var fylt av bitterhet og hevnløst.

Student Knut Midtgård mente at det var av stor verdi at affektene kom fram og for NS-folk engang å høre hvor folk hadde lidd under NS-styret. Han appellerte til begge parter at de ikke måtte bli for retthaverske. De unge frontkjemperne hadde sikkert gode motiver og hadde ingen tanke for å drepe sine landsmenn. Vær ikke ensidige! sa han.

Sally Strauss fortalte at han bare var en liten jøde fra Tyskland og kunne fortelle, men ville ikke, om mange redsler. Det må ikke være hat og hevn. Man må vise forståelse. — Alle må gå inn i sitt lønnkammer, og der ikke resignere, — men glemme. Taleren tilbød seg å tale på NS-møte for å fortelle hva jødene hadde gjennomgått — og sluttet. Det finnes mange unnskyldende momenter, men meget forferdelig er foregått. Allikevel hater jeg ikke. Dere har sonet. Vær ikke misfornoyd. Gjør som jeg: Klag ikke, hat ikke, men glem.

Adv. Wiesener var enig i at det skulle vises respekt for lidelser, hvor den hadde vært, men lidelse er ingen kvalifikasjon for å være saklig. Det å ha sittet inne gjør ikke kvalifisert til dommergjerningen. — Det såkalte rettsoppgjør er det essensielle, men var dog bedre enn de lovløse dager og netter. — Den rettslige kapasitet er overskredet. Domstolene kunne ikke behandle denne mengde av saker på behørig måte og rettsapparatet har sviktet på alle fronter. — London-regjeringens motiv da lovene ble laget, var å treffe flest mulig — man var sulten på politiske motstandere, og lovene ble ikke laget for å mildne dommene som det påstås. — Paragrafene 86 og 98 bestemmer heftestraft, hvilket vil si en honorstraff til politiske motstandere, men heftestrafen ble ikke brukt. Oppgjøret er en kompromittering av rettsapparatet.

Siste taler var politiførstebeholdert *Herman Lunde*, som kom med et heftig utfall mot forhennevende NS-folk.

Stortingsmann Løberg hadde ordet til avslutning og rekapitulerte hva han sa i sin åpning, at han ville sørge for at offentligheten fikk vite alt om framtidige løslatelse, — om «restoppgjøret», som han betegnet det.

Etternølere og de forsiktige

Det ser ut som artikkelen «Vi etternølere» i nummer 2 har vakt oppsikt. Flere brever er ankommet fra folk som ellers ikke har det med å skrive. Jeg er dem alle takk skyldig for det, — men jeg synes det var like greit at også de andre leserne fikk høre deres mening.

Vi skulle alle ha lært å tale ris, det er verre med ros. Og den rosen jeg har fått fra leserne er noe betinget. Men tross alt ser det ut som om det var et ord i rett tid.

En skriver: «Jeg ble ærlig talt litt forstøkket da jeg så hva du hadde skrevet. Hva angår «å kunne N.H.N. og H.G. og redaktøren», så synes jeg dette er malplisert. Den ene oppgir for sakens skyld en godt avlønnet tilbudt stilling, og ofrer seg for Forbundet, og redaktøren måtte ut av sin egentlige stilling fordi han ikke ville si fra seg redaktørstillingen i Folk og Land.» — «Men linjen — som du pukker på — er nok allikevel i orden, — opplysningslinjen.»

Til det vil jeg svare: En leser hadde sett artikkelen og spurte en abonnent om også han hadde lest den.

Nei, han hadde ikke det. Han syntes i sin alminnelighet at det ikke var noe videre å lese, så bladet havnet ofte i hylla — ulest.

En annen skriver: «Først vil jeg gratulere med svær spalteplass i «Folk og Land», og jamen har du mer enn en gang truffet spikeren på hodet med «Vi etternølere.» — Det verste som hender oss er ro og passivitet. — Men jeg vet også at hvis de rette blir holdt varme av de rette så vil mange av disse gå mot modning og bli både faste og harde. Særlig gjelder dette nettopp de unge. — Håper du kommer med flere artikler og får spalteplass. Vi trenger i høy grad gode tamburer, karer som blåser kraftig og ekte slik så vår revelje ikke forvandles til swing.» —

En tredje skriver: «Herved min hjerteligste takk for ditt overordentlig friske innlegg i «avisa». Helt enig er jeg jo ikke i alt du kommer med, — men bevare meg vel hvor velgjørende det var med en mann som riktig tar bladet fra munnen. Det er nok mange med meg som synes det samme, — vi som på et vis er glidd inn i dette bysamfunnet igjen, er blitt rene materialister og vikler våre ord og vel etter hvert også våre tanker inn i et passelig lag med ull. — Og derfor går det som du sier: alt dør vekk etter hvert. Uten en idé, noe som peker framover kan man jo ikke holde på med snakk så altfor lenge. Og for det første kan ingen forme idéen riktig nu, og for det annet vil alle de som kunne komme på tale vente og se. «Oppreisning» er det nesten ingen som bryr seg om. Ikke av de yngre. Det er særlig de eldre, som har mistet penger og posisjon, som beskjefter seg med de spørsmål. — Det skulle være interessant å høre hva en tenker fra de store skoger mener om disse ting.» —

Disse innlegg taler for seg selv, så jeg vil ikke kommentere. Men jeg vil si noen ord i sin alminnelighet til de forsiktige.

Det er ikke av ny dato at andre griper inn i ens liv og levebrød hvis man sier sannheten. Det har alltid vært farlig å si sannheten, det har aldri vært lønnsomt å være idealist. Skoleeksemplet forkynnes i alle skoler og kirker. Da Jesus ble dømt som landssviker av datidens over-jøssinger, solemere og mobbens hylekor, blånektet hans tilhengere at de hadde fulgt ham, akkurat som de fleste av oss fornekter Hitler og Quisling.

Fagorganiserte arbeidere i alle land har lært seg å tie eller å jatte med av frykt for pampenes tyranni. Det er mangeslags diktaturer til. Prestene har sluttet med å brenne ærlige folk på bålet, men både kirkelige og verdslige pampere bruker andre men like effektive metoder for å tvinge opponenter til taushet. Allikevel kalles slikt for demokrati. Det blir selvsagt den enkeltes sak om han vil kripe for dagens makthavere eller stå opp og si: NEI!

Den som gjør det blir kanskje brødløs, fratatt noe av den oppskrytte levestandard. Blir makthaverne riktig redde for sin makt og sin velvære blir urokråka drept, — nå som før. Men, dø skal vi je allikevel alle en gang.

Kanskje vil det for enkelte falle lettere å dø rette i ryggen og med et freidig biikk enn å bøye rygg og sanke smuler fra makthavernes bord. Og dessuten kujonere seg selv litt etter litt slik at en får lyst til å spyte seg sjøl midt i ansiktet.

Det foregår et stadig utvalg. Du er selv med og bestemmer om du for all framtid skal tilhøre den store hop av feige folk eller være blant de første fryktløse pionerer.

Ola O. Furuseth.

Om krigsforbrytere

Når en innsender i «Information» spør om Syngman Rhee: «Hvorfor skal krigsforbryterne først straffes, når de har satt verden i brann,» svarer en annen mann av folket:

«De bliver heller ikke straffede, «naar de har sat en Verden i Brand». Dette sker først, naar Branden er slukket. Før ved man nemlig ikke, hvem der er Krigsforbrydere, da denne Betegnelse kun følger med Nederlaget.»

Truslene lot ikke vente på seg

De kom fra allerkristeligste hold

Nå har Dagbladet fått en ny medarbeider i hatpsykose. Det er redaktør Erik Aarvik, som angivelig hører hjemme i Det kristelige folkepartis blad Dagsavisen i Trondheim. Han har etter alt å dømme, vært i det store utland — i Kongens København, og derfra forteller han i Dagbladet om «krenket rettsfølelse» og om massebrevene til den sosialdemokratiske statsminister i anledning benådningen av en rekke «krigsforbrytere». Han trekker visse sammenligninger med norske forhold og mener at noen tusen brevene kanskje kunne være på sin plass også herhjemme. Og så kommer det:

«En får også håpe at det nye storting ikke teller noen representanter som skriver under på søknad om å etablere en svensk overdomstol i landssvikoppjøret. Skulle det atter oppstå en Moseid eller Bunkholt, blir det vel ikke ennen råd enn å ta postvesenet til hjelp. Danskene har vist vei, fortidens skygge kan ha makt.»

Det er somom kjedebrevmentaliteten fra tussmørket, skal mobiliseres påny og med de arme stortingsmenn som objekter. Vi noterer at dette

Hr. Ole O. Furuseth.

I Folk og Land, nr. 2 for 1954, lørdag 16. januar, skriver De: «Gi oss noe nytt, gi oss en linje, en vei, men helst ikke mer dette surret om oppreisning.»

At de personer som er ansvarlige for det de og deres ettersnakkere kaller «rettsoppjøret» med «landssvikerne», kan betegne sine ofres krav på oppreisning som «surr», er naturlig og forståelig. At en, som selv synes å være rammet av aksjonen, gjør det, trenger nærmere forklaring. Vær så snill å opplyse hva De i denne forbindelse mener med «oppreisning» med «surr».

C. B.

kommer fra enslags illegitim forbindelse mellom angivelig kristelig hold og — Dagbladet. Og når to slike makter allierer seg, må det vel bli noe ut av det. Meningsterror er ikke noe ukjent begrep i disse leirer.

Sovjet intime

Georgi Malenkov, statsministeren er i realiteten bare frontmann for Lazarus Kaganovitch, sier en av våre Russlandskjennere. Kaganovitchs søster, Rosa var Stalins tredje kone, og hans sønn Mikhael ble gift med Stalins datter, Svetlana i juli 1951. Den allmektige Kaganovitch fikk i november 1953 Leninordenen. Han er som navnet viser av jødisk herkomst og er en venn av den meget omtalte Baruch, som var Trumans rådgiver og som har den store Morgenthal i sin tjeneste.

Utenriksminister Molotov, som er russer, er gift med en søster av multimillionæren Sam Carp i Connecticut i U. S. A., og Molotovs altså halv-jødiske datter er gift med en sønn av Stalin. Det er således et slags svogerskap mellom Kaganovitch og Molotov, og det forteller meget om herskernes fellesinteresser.

Et navn som man også for sikkerhets skyld bør huske, er Fratkin-Sehmil, sjefen for stab nr. 3, som er ansvarlig for likvidasjonen av alle antikommunistiske personer og bevegelser innenfor jernteppet — og i tilfelle krig også utenfor. Han taler 16 sprog og er sannsynligvis nå i Indo-Kina. Det åpner perspektiver.

Hvis kommunismen klarer å erobre verden — og det gjør den, hvis ikke Vesten våkner fra materialismens søvn — vil dens sentrum bli flyttet fra Moskva til Jerusalem, sier vår meddeler. Den nye russiske minister i Israel, Alexander Abranow, som selv er jøde, har dette som mål, og han

har en tallrik stab til disposisjon for sitt langsiktige arbeid.

MacCarthy - populær som aldri før

Flest tilhengere blandt arbeiderne

Senator McCarthy er mer populær i USA enn noensinne før — det er resultatet av en nylig foretatt Gallup-undersøkelse. I august 1953 hadde 34 pct. av de tilspurte en gunstig mening om ham, mens 42 pct. hadde en ugunstig og 24 pct. ikke hadde noen avgjort mening. I dag er de tilsvarende tall 50, 29 og 21 pct. Stikk mot den alminnelige oppfatning hadde han flest tilhengere i de østlige stater, hvor ikke mindre enn 55 pct. var ham gunstig stemt. De tilsvarende tall for Midtvesten var 48, 47 og 46.

Det viser seg også at McCarthy har forholdsvis flest tilhengere blant arbeiderne. Blant studentene har et knapt flertall en ugunstig mening om ham. Undersøkelsene viser også at senatoren, som selv er katolik, har forholdsvis flere tilhengere blant katolikene enn blant de forskjellige slags protestanter. Blant jødene er det en meget stor majoritet som står ham imot, noe som ikke er uventet, da kommunistene her har hatt et stort virkefelt.

Selvom man ikke skal legge for stor betydning i en slik Gallup-undersøkelse, så viser den i alle fall et helt annet resultat enn hva de store telegrambyråer vil ha det til. De benytter hver anledning til å håne den muligens noe en-vise senator, og det er ikke noe å undres over når man aner hvem som egentlig står bak disse opiniondannende byråer. Men tross dette er folkemeningen ikke så lett å få bukt med som bakmennene tror og håper. Psykologi synes ikke å være deres sterkeste side, de tror for ensidig på pengenes makt.

Kirkelige handlinger

Barnedåp, Nattverd, Begravelser etc. utføres alltid uten vederlag. Messer forrettes offentlig og privat. Henv. Hovedpresten, Postboks 1306, Oslo.

Admiral Doenitz sier på veien fra et fengsel til et annet

Storadmiral Doenitz, den siste statssjef før sammenbruddet, som av Hitler ble utsett til å undertegne den betingelsesløse kapitulasjon ble under en transport til Spandau-fengslet stillet en del spørsmål av marinedommer dr. Kranbeuhler.

Admiral Doenitz uttalte ved denne anledning blant annet:

Det er blitt mote — og grunnen ligger åpent i dagen — at mange eldre offiserer, særlig innen hæren, brysker seg av at de var oppdradd i den gode gamle offiserstradisjon og derfor har tatt avstand fra nasjonalsosialismen.

Jeg er av den oppfatning at man fullt ut kunne være en anstendig offiser og allikevel støtte den nye stat. En måtte også gjøre det, da en måtte gå i krigen med, og for denne staten. Jeg var allerede under krigen av den oppfatning at det i mange tilfelle ville vært bedre for krigføringen om alle generalene hadde handlet overensstemmende med det. Med halvt hjerte kan man ikke skape begeistrede, innsattsberedte og hardføre soldater. Feltherrens første oppgave — er menneskeføringen. Generalstabsarbeide alene, strekker ikke til for seiren.

Ytringer fra høyere offiserer etter sammenbruddet — preget av fariseisk «ærlighet» og avstandtagen fra det 3dje Rike, opplysninger om negative og saboterende handlinger allerede under krigen, fyller meg med forakt. Slike offiserer skjønner øyensynlig ikke selv hvor uanstendig de

handler, og handlet overfor soldatene, hvis eneste oppgave det er under kamp å gjøre sitt ytterste for seiren. — —

Admiralen sa videre at han er overbevist om at der i tilfelle av tysk seir ville ha fulgt et oppgjør med den altfor store makt partiet hadde fått, når frontsoldatene kom hjem igjen. Frontsoldaten ville ikke ha latt seg befale av en mindre partiklikk. Etter krigen ville fulgt en tid med trang til større frihet i det borgerlige liv. En innsiktsfull statsledelse og partiet ville uten tvil ha imøtekommet et slikt forlangende. Frontsoldaten fra den 2nen Verdenskrig ville vært den kraft som kunne sprengre og redusere makten hos det pampevelde som var grodd fram.

En slik opprenskning innen partiet var ikke mulig under krigen. I en beleiret festning lager man ikke indre strid. Derved svekkes bare fronten utad. Dessuten kunne ikke soldatene fra den 2nen Verdenskrig beklage seg over forholdene hjemme. Vi hadde ikke under siste krig noen grunn til å beklage oss over hjemmefronten. Tvertimot. De var perfekte og i fullkommen orden i motsetning til under den 1ste Verdenskrig.

Tidsbilde

Gustav Heber skriver i sin bok «Vår rases mentalitet» utgitt 1933, bl. annet følgende:

«Den menneskelige dumhet har jo det felles både med rummet og tiden, at den er uten grenser og dessuten ganske ubegripelig for den menneskelige forstand, men den er dog tross alt dette, som den har tilfelles med det metafysiske, en høyst menneskelig foretelse. Den må imidlertid ikke undervurderes. Den menneskelige forstand har aldri møtt en mer mektig og farligere fiende.

Den smyger seg inn i alle ledende stillinger og alle maktcentra, utmerket maskert som autoriteter og eksperter. Den sitter i kongens råd og breier seg i nasjonalforsamlingene. Ja selv i så ansett kollegium som det britiske admiralitet var den fulltallig representert dengang dette kollegium ga sin berømte uttalelse om, at intet skip lot seg styre, hvis det ble drevet med en propell. Den er så mektig at den har ord for å være uovervinnelig. Ja, alene med fornuft lar den seg ikke beseire, og derfor er guder eller rettere sagt, overkloke mennesker maktesløse like over for den. Men dumhet kan bekjempes og beseires med sine egne våpen, nemlig ennå større dumhet, humbug, bluff og løgn.»

Det er ikke å undres over at en mann, som drister seg til å skrive slikt midt opp i ansiktet på vår tids store demokrater, er farlig og helst må ties ihjel.

En bekreftelse

Den danske justisminister, *Hækkerup*, har som kjent i disse dage vært ute i hardt vær på grunn av benådningsspørsmålet. Under det forsvar han førte i marken under socialdemokratisk Forenings store møte i København, kom herr Hækkerup med en bemerkelsesverdig innrømmelse. Selv om han var på det rene med at den danske landsvikanordning ikke holdt rettslige mål, ville han i 1945 ha måttet stemme for den. *Fordi — den var en politisk nødvendighet*, sa han!

Her i bladet har vi gjentatte ganger hevdet at den norske tilsvarende anordning heller ikke holdt rettslige mål, men at den utelukkende måtte ansees trumfet igjennom av politiske hensiktsmessighetshensyn.

Den danske justisministers åpenhjertige ord bekrefter og understreker riktigheten av vår påstand. Også i Norge har «folkets rettsbevissthet» gjennom et oppkok av politiske nødvendighetshensyn og en skimlet krisejuss gitt seg uttrykk som er svært lite verdige en virkelig rettsstat.

Vi takker den danske justisminister for hjelpen. Nå venter vi spent på om en C. J. Hambro, en Oscar Torp eller en Einar Gerhardsen tør uttale seg like uforbeholdent. Det burde la seg gjøre. For faktum lar seg jo som bekjent vanskelig benekte.

H. G.

“Humanisme”

I Danmark er endel politiske fanger sluppet løs og dette har forarget «rettenkende» mennesker i både Danmark og Norge. Der skrives, skrikes og demonstreres. Tenk, slippe mordere og torturister ut av fengslet! Putt dem inn igjen!

Men ingen snakker om å putte fhv. president Truman inn bak lås og gitter, enda han slår hvilkensomhelst dansk eller norsk «nazist» når det gjelder manndrap. På hans ordre ble høsten 1945 2 atombomber kastet over Japan og hundretusen sivilister — menn, kvinner og barn — sendt over i en annen verden. Men denne masse-morder går fritt omkring, pyntet med ordener og fine titler og ingen nekter ham å sitte på den fineste plassen ved bordet.

Like før Tyskland kapitulerte, kom noen tusen allierte fly over den forsvarsløse by Dresden og bombet ihjel over en kvart million mennesker, de fleste var flyktninger som søkte å redde seg unna russerne.

Det er naturligvis en eller annen som ga ordre også til denne udåd, men han sitter ikke i noe fengsel. Den som vil oppspore ham, finner ham blant dem i de alliertes krets som kaller seg gentleman.

Forresten var bombingene av Tyskland ingen udåd, men en velgjerning mot menneskeheten. Dette fikk de av oss vite, som 26. januar hørte på en diskusjon i radio om pasifisme. Da den ene debattanten pekte på den brutale bombingene av Tysklands sivilbefolkning, var hans kontrapart ikke snauere enn at han hevdet at bombingene var helt i orden. Den hadde spart tusener av menneskeliv.

Denne taler var naturligvis demokrat, human og sikkert en glad giver til de fattige i underutviklede land. Norsk kringkasting liker slike folk. Derimot har den ingen bruk for nazister, fascister, N. S.-folk og andre mennesker med harde og onde hjerter.

En uhuman.

OM SPORT

Denne historie må gjengis på originalspråket:

Den gamle studentsångaren fil. dr. B. medverkade vid en konsert i Pppsala. På grund af sin alltmer tilltagande stofthydda yrkade han på att sångarna skulle få sitta medan de utförde sine sångnummer.

Dirigenten var naturligtvis av annan mening och efter en stunds dispyt måste B. ge med sig och resa sig upp, vilket han gjorde med ett ilsket bläng på dirigenten, fram-morrande:

— Jäääkla sportfåne!

Hamsun overlevet sin død

I en anmeldelse i svensk «Dagens Nyheter» av Marie Hamsuns selvbiografi skriver Ingrid Arvidsson:

«Knut Hamsun blev gammal, uråldrig som Egil Skallagrímsson till slut. Många ha beskäftigt beklagat att han dog för sent, som om livet vore en betalningstermin med upplupen ränta. Det kan sägas att hans öde fick en kuslig förlängning in i ödsligheten. Men det framgår av hustruns bok att kölden mildrades omkring honom strax innan han dog. Hans böcker började tryckas i Norge igen, hans skådespel uppfördes, människor skrev och skickade gåvor till honom

från hela världen. Glömd och dömd fick han uppleva hur människorna glömma också sina domar. Knut Hamsun överlevde sin egen död. Han fick se sina verk börja leva igen och med sin egen kraft spränga också de hinder han själv hade lagt i deras väg.

Ringens blev slutet till sist.»

Noe vesentlig

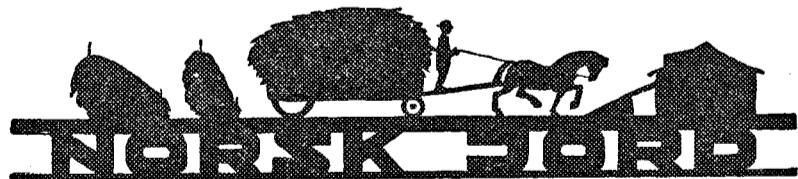
Forfatteren Aksel Sandemose skriver i «Årstidene»:

— Jeg har sett mange «systemer» rundt om i verden, men jeg tror ikke man noe sted har vært og stadig er ute i så mange forvillelser som i Norge og Sverige, hvor politikerne har vist en så sviktende psykologisk sans at det ikke skulle undre meg om de en dag lager en ny lov som henviser kjønnsdriften til å utfolde seg bare mellom klokken 22 og 22,30 hver onsdag og lørdag og sender overtredere på avvenningskur.

Stortingsvalget er over

Brødprisen steg nylig. Kaffeprisen steg forl. uke med kr. 3.— pr. kg. og kolonialvarene har stigende tendens. Arbeiderfamilier har fått takk for hjelpen.

Argus.

På ballansekonto

Hvor var bøndernes talsmann da de detaljerte oppgaveskjemaer, som kreves vedlagt selvangivelsen, ble utpønsket?

På Balansekonto?

Et lignende upraktisk, nærmest sjikanerende opus ville man aldri våget å presentere forretningsstanden. Og var det kommet, ville latteren avlivet det i spe alder.

Bare på landbruksfronten tør slikt oldenborgeri prøves — og tenkes å lykkes.

Vi hadde engang talsmenn som våknet, og i tide, tok takene som skulle til for å verne bondens tarv og anseelse, og so msørget for at bondens preg sto der det skulle stå.

De hadde ikke skyss og diet, dagpenger eller honorarer, pressekonferanser eller intervjuer som viftet i medvind, men — de hadde framsynet og gløden..

Per Saldo.

Stille vær.

søkes snarest, 1—2 mndr. til eldre dame, Halden, Fr.stad ell. omegn.

Bill. mrk. «Helst tlf.»

Kan noen låne meg

1500 a 2000 kr. til igangsetting av verksted. Betaler 10 pst. rente.

Bill. mrk. «Tidl. NS».

Yngre par

søker leil. eller andel i bygge- lag o. l. i Oslo eller Bærum. Evt. forskudd/innskudd.

B.m. «Alt int.»

Benytt

HÅNSKOMAKEREN
i Neberggt. 15 - Oslo

Leserbrev

(Forts. fra side 2.)

Regelen dengang var at vi ble hengt ut til beskuelse for et oppagitert publikum, og den humane, demokratiske og kristelige presse sparte ikke på beskrivelsen av «forbryteren»s meritter, likesom den heller ikke var beskjeden når det kom med forslag om straff. Dommerne var derfor grundig oppagitert og oreintert om «folkets» mening når en sak kom opp til doms.

Det er dette som går under

MOR min

bruker bare RITA til all slags vask. Mor har ikke prøvd noe bedre vaskemiddel til hus, klær og oppvask. Og så billig da, kr. 1,60 pr. 1/2 liter.

Mor kaller RITA «vaskevennen» sin.

Jeg synger til mor:

Rita, Rita, hei, hei, hei,
Rita vasker alt for deg!

A.s Desin Tekn. Kjem. Fabrikk, Krokstadelva

navn av saklig rettsoppgjør og som visse folk krever ro om.

Abonment.

Landsvikstempling

Ingen kan forstå hvorfor våre myndigheter ikke kan fjerne landssvikstemplet som er satt på 70—80 tusen nordmenn.

Alle partier har vedgått at landssvikoppjøret var feilaktig. At det var alt for bredt anlagt. At 90 prosent av de stemplede er gode nordmenn o.s.v.

Hvorfor da ikke rette på det og fjerne dette økenavn no 8 år etterpå?

Det kan ikke være noen fordel for våre myndigheter å støte ut en stor flokk mennesker og kalle dem landssvikere, all den stund at de fleste nordmenn ser på disse folk

som en kulturelite i vårt vesle samfunn.

En bonde var fritt-talende nok til å si engang: «Landsvikoppjøret ble istandsatt

for at rampen skulle flyte opp.» Slike uttalelser virker alt annet enn fordelaktig for de bestående myndigheter.

K. V.

Kommisjonærer ansettes over hele landet

Gode betingelser. Skriv etter opplysninger.

FOLK og LAND

U R

I vekkerur, stueur og kaminur fører jeg det beste som kan oppdrives, nemlig

— Junghans

VEKKERUR

fra kr. 19.— til kr. 32.—.

REISEVEKKER

i skinnetu til kr. 54.—

KAMINUR (bordur)

fra kr. 179.— til kr. 331.—

STUEUR

fra kr. 182.— til kr. 280.—

ARMBÅNDSUR

kommer ennu meget uregelmessig, men jeg fører alle de kjente merker— Omega, Tissot, Longines, Cyma, Certina, Revue etc.

Skriv til meg og oppgi prisklasse De ønsker i ur, og jeg skal ta ut ett som De skal bli tilfreds med.

Dette er en tillidssak men lesere av denne avisen kan være sikker på reell behandling.

R. Gjessing

Urmaker
DRAMMEN

Husk kontingenten!

JOAO DAS REGRAS

En «ny» rett

Autorisert oversettelse for Folk og Land

4

Inntil nu er det over hele den siviliserte verden blitt betraktet som en selvfølgelig ting, — ja, undertiden er det endog blitt formulert på kategorisk vis i kriminal- og sivillovsamlingene — at de individer som var knyttet til de tiltalte ved slektskapsbånd stod i forretningsforbindelse med dem eller ansåes suspekte på grunn av langvarig personlig fiendskap, ikke kunne opptre som dommere eller aktører og like lite tas i ed som vitner. En oppfatning av «ugildhet» fra de fjerneste tider som spiller en avgjørende rolle, — særlig i strafferetten. Når det gjelder internasjonale konflikter har man alltid, inntil i dag, bestrept seg for å opprettholde dette rettsprinsipp. Således ble representanter for ikke-partisi-

panter gjort til dommere i en nøytral voldgiftsrett eller en meglingskommisjon.

I Nürnberg gikk man frem på en annen måte. Der utøvet seierherrene ikke bare funksjonen som dommer i egen sak, de tilhørte også Militærdomstolen i egenskap av aktører, skjønt de i hvilken som helst regulær domstol ville blitt avvist som «ugilde» personer. Den 13. januar 1946 overrasket «Reuter» hele den verden som interesserer seg for rettslige problemer med følgende notis:

«I retten i Nürnberg vil der finne sted et nytt dramatisk opptrin når dr. Robert M. Kempner skal tale mot dr. Frick, den tidligere nasjonal-socialistiske innenriksminister. Dr. Kempner ble landsfervist i 1935 etter spesiell ordre fra Hitler og på foranledning av

Frick. Kempner, som nu tilhører gruppen de nordamerikanske aktører og ble amerikansk statsborger den 19. mars 1935, vil nu få sin største ærgjerrighet oppfylt ved som representant for påtalemyndigheten å ta ordet mot Frick.»

Dette tilfelle forekommer oss å være symptomatisk for «de nye rettsprinsipper» til aktoratet i Nürnberg. La oss bite merke i følgende: en tysk statsborger blir fratatt borgerskapet av sitt lands lovlige regjering på grunn av sin antipatriotiske holdning, men forvandles endog samme år til borger i De Forente Stater. Han behøver ikke å vente, slik som andre dødelige, i et minimum på 5 år for å bli vederfaret den ære å bli borger av dollar-landet. Etter ti års forløp går «hans høyeste ærgjerrighet» i oppfyllelse, — den å gi sine hatefulle følelser fritt løp som «anklager» overfor en tidligere tysk minister!

For oss er det en gåte at der kan være noen fornuftig sammenheng mellom en slik måte å føre en prosess på og et alvorlig juridisk studium. Eller skulle forholdet muligens være det at seierherrenes «In-

ternasjonale Militærtribunal» ikke hadde til hensikt å undersøke tingenes virkelige sammenheng, men snarere å gi anklagerne anledning til å hevne seg i nærvær av medlemmene av dette illustre forum? Den som ikke nyter det privilegium å tilhøre det religiøse fellesskap som heter «Jehovahs utvalgte folk» vil være tilbøyelige til å tro på denne siste hypotesen, særlig hvis han med oppmerksomhet studerer navnelisten over «dommerne og anklagerne».

II

a) EN IDE OG ET HELT FOLK PÅ TILTALEBENKEN

Av måten hvorpå prosessen ble ført og av innleggene til dommerne og aktorene fremgår det klart at det ikke bare gjaldt å få dømt hver eneste av de 22 tiltalte og de såkalte «forbryterorganisasjoner». På tiltalebenken satt i virkeligheten en idé samt det tyske folk, som i sin overveldende majoritet var behersket av denne idéen: sosialismen på nasjonal basis, nasjonalsosialismen, som representerer den revolusjonære antitese til den liberale storkapitalisme og

den marxistiske sosialisme av internasjonalt tilsnitt.

I sin første krigstale i Riksdagen, den 1. september 1939, uttalte Hitler bl. a.:

«Jeg ønsker ikke å være noe annet enn den første soldat i Det Tyske Rike. Derfor har jeg også iført meg den uniformen som for meg var den helligste og dyrebareste. Jeg tar den ikke av meg før etter seieren, eller jeg tar den overhodet ikke av meg».

Som den første soldat i sitt folk forble Hitler sin ed tro, og i kampen om Rikets hovedstad døde han i det nye rikskanselli han hadde latt oppføre.

I de optegnelser fyrst Metternich etterlot seg foreligger der en beretning om en konferanse med Napoleon den 27. juni 1813, som passer nøyaktig på det 20. århundres «krigsforbryter nr. 1», Adolf Hitler.

Napoleon: «Mitt rike vil ikke overleve den dag jeg ikke holder det sterkt og følgelig fryktet.

Jeg har tapt alt unntagen æren og bevisstheten om hva jeg skylder et tappert og modig folk.»

Sankt Olavskorsets ros . . .

(Forts. fra side 1.)

ge produkter og befalte at disse snarest skulle tilføres den tyske rustningsindustri. W. W.-staben og senere Rikskommisariatet møtte heri — på andre premisser — fullstendig enighet hos Administrasjonsrådet, N.I.O. og de norske produsenter. Alle var enig i at hjulene måtte gå selv om det også var til fordel for tyskerne krigsførsel. Hvis tyskerne ikke straks var rede til å ta imot en eller annen norsk krigsviktig vare, ble de formelig bønnfaldt av oss om å kjøpe. De benyttet situasjonen til å presse ned prisene.

Etter befrielsen var glemshomheten — som man jo har sett drastiske eksempler på — meget stor. Industridirektør Lorentz Vogt skriver i «Tønsbergs Blad» 16/3 48:

«Tusener av mennesker er sendt i fengsel, er berøvet ære og gods for et samarbeide som fortoner seg som latterlige bagateller sammenlignet med hva Nemnden (N.I.O.) har prestert på eget initiativ frivillig og med åpne øyne. Det er her det forferdelige ligger. Et gammelt ord sier: De store tyver lar man gå. De små henger man.»

H.r.advokat Einar Corneliussen skriver i «Trelastbrukenes stilling under rettsoppgjøret»:

«Det jeg angriper er derfor i virkeligheten bare det forhold, at disse menn (medlemmene av Nevnden for Industri og Omsetning, og etpar andre), ganske sikkert personlig helt utmerkede mennesker ailesammen, ikke står ved hva de har gjort, og derved bidrar til å bringe så utrolig mange andre i ulykke.»

(Advokatens fordringer til «helt utmerkede mennesker» er som man ser ikke særdeles byrdefulle.)

Alle de utmerkede mennesker har sluppet helskinnet gjennom «rettsoppgjøret». De har ikke engang vært tiltalt. Det har av politiske grunner ikke vært mulig, fordi talen om «tyskernes medhjelpere» da ville få en ny, uønsket adresse. De har derfor fått beholde stillinger, formuer og inntekter. Og med passende mellomrom leser man, at den ene eller annen av de utmerkede blir utmerket med St. Olavs Orden. Dette kan ikke annet enn virke som en utfordrende markering av den

manglende likhet for loven. Det virker utfordrende på de tusener, som er dømt for de av Vogt nevnte latterlige bagateller, og i enda sterkere grad på dem av NS, som arbeidet i næringslivets administrasjon etter en linje stikk motsatt den, som Administrasjonsrådet og Nevnden for Industri og Omsetning tok opp og fulgte ennu mens vi var i krig med Tyskland.

Flere av dem som i den senere tid har fått St. Olavs Orden har i særlig grad hjulpet tyskerne til i en håndvending å få kontrollen over vårt næringsliv, og det gjelder ikke minst direktør Gunnar Schjelderup. Han fikk da også før jul den høye kommandørgrad av ordenen, og det for fortjener av industrien!

Direktør Schjelderup er uten tvil en fremragende industrimann — ellers ville han neppe vært leder av den store bedrift Christiania Spigerverk og styremedlem i en rekke andre betydelige bedrifter. Nettopp på grunn av hans dyktighet og forbindelser var hans økonomiske samarbeid med tyskerne særlig farlig. Fordi han er et typeeksempel på den klasse samarbeidere, som man av sosiale og politiske grunner ikke har vil-

let røre ved, er det grunn til å se litt nærmere på hans virksomhet under krigen og okkupasjonen, nu da han utmerkes med kommandørkorsset av St. Olav.

Direktør Gunnar Schjelderup er bror av høyesterettsdommer Ferdinand Schjelderup. Denne forteller i sine erindringer, at om ettermiddagen den 9. april fikk han besøk av sin bror Gunnar, som hadde tilbragt dagen med å skaffe matforsyninger til familien og sine arbeidere. Denne spontane reaksjon er betegnende for hans senere sterke aktivitet i samme retning. For ham gjaldt det først og fremst at «hjulene skulle gå rundt», og at bedriftenes eiere og arbeidere ikke skulle bli skadeiddende. Det kan således ikke finnes spor av, at han under arbeidet for dette mål hadde betenkeligheter ved at produksjonen tjente den tyske krigsindustri eller deres befestninger i Norge. Noe slikt spor kan iallfall ikke finnes i de sparsomme dokumenter, som er publisert fra N.I.O.s virksomhet, og det er da heller ikke trolig, at man kunne ha funnet det i Nevndens sikkert meget viktige arkiv. Dette er, som man vet, av omsorgsfulle krefter bragt

vekk og kan ikke finnes.

Gunnar Schjelderup var en av de første som gikk til Hitlers befullmektigede i Norge, minister Brajer, for å få dannet Administrasjonsrådet. Så snart Brajer var blitt avløst av Terboven var Schjelderup en av de første som besøkte næringsavdelingens sjef, Otte, og like til henimot okkupasjonstidens slutt stod han i forbindelse med Rikskommisariatet og Wehrwirtschaftstab Oslo. Schjelderup tok initiativet til dannelsen av N.I.O. og gikk selv inn i den og var et av de mest aktive og innflytelsesrike medlemmer. Han foreslo også opprettelsen av Jern- og Stålutvalget og var dettes første formann. Hans selskap Chria. Spigerverk, en meget betydelig bedrift, øket sin krigsviktige produksjon under okkupasjonen. Han er som nevnt styremedlem og interessert i en rekke andre selskaper.

En slik storing var tabu i det norske «rettsoppgjør».

«Skinnartikler»

som lommebøker, dollarmapper, portemoneer, brillefeller m. v. — preget med og uten farver — tilbys forhandlere.

E. BIE, Dokka.

«Krigsforbryter nr. 1», Adolf Hitler, sparte ved sin død ikke bare seg selv for den skjensel å bli satt på tiltalebenken som gjenstand for hevn under en teatralisk rettsforhandling, — han sparte også — ved på forhånd å gi instruks om at hans lik skulle brennes — sitt folk for den ydmykelse å skulle være vitne til at hans hjerner, i likhet med Mussolinis, Himmlers og Leys, ble utsatt for psykiatriske studier hos Surgeon General in Washington». «Newsweek», 12. nov. 1945).

Det følgende eksempel vil også opplyse om hvor innbilt betydningsfulle dommerne og de delegerte ved Nürnbergdomstolen forekommer oss i motsetning til Hitlers heroiske holdning overfor sin «historiske rolle», og hvor lite de ovennevnte herskaper var seg bevisst at de gjorde seg selv til latter. Schachts forsvarer, dr. Dix, siterte en artikkel av den avdøde lord Rothermere fra året 1934:

«Hitler hører til den rekke av menneskehetens store føre-re som sjelden viser seg mere enn en gang i løpet av to eller tre århundrer».

Her avbrøt dommeren advokaten og bemerket at «uttalelser av lord Rothermere ikke var tillatt!» z

Dommerne i Nürnberg, fylt som de var av hysterisk hat, kan være forvisset om at navnet Adolf Hitler vil fortsette å leve i verdenshistoriens bok med gullbokstaver når historiske nuller som Lawrence, Jackson, David M. Fyfe og konsorter ikke en gang kjenner av navn.

Da det ikke var mulig for aktorene å dømme det historiske fenomen Adolf Hitler «in persona», forsøkte de å rive ned det mektige byggverk han politisk og kulturelt hadde reist. Dette skulle skje ved en formulering i 5 tiltalepunkter. I og med den militære seier i 1945 var det lyktes å ødelegge Hitler-rikets materielle nyskapninger, men der gjenstod for Militærdomstolen den langt vanskeligere oppgave å bevise at også dette systems grunnlag var «forbrytersk», slik at de på denne måten kunne erklære en hel nasjon som et «forbryterfolk».

b) DE FEM HOVEDPUNKTER I TILTALLEN

Nürnberg-prosessen hadde som sitt hovedsakelige grunnlag følgende 5 anklagepunkter mot «nazistene»:

1) A ha usurpert makten og undervunnet Tyskland til fordel for sin statspolitikk.

2) A ha forberedt og iverksatt aggresjonskriger med brudd på inngåtte traktater.

3) A ha vist mangel på respekt for internasjonal lov.

4) A ha undertrykt og utplyndret befolkningen i de okkuperte land.

5) A ha forfulgt og utryddet jøder og kristne.

(United Press, 26. 7. 1946).

Vi skal senere beskjeftige oss med punktene 2 og 5, idet vi til en begynnelse retter vår oppmerksomhet mot tiltalens første punkt: «Nazi-sammenvergelsen».

Den internasjonale Militærdomstol, som faktisk fabrikerer historiske forvrengninger i overflod, fikk med dette første tiltalepunkt i stand et mesterverk av historisk forfalskning! Det ble sagt til nasjonal-sosialistene og likeledes «bevist til evidens» ved hjelp

av de karakteristiske nye «rettsmetoder» at de med makt hadde tilsvunnet seg herredømmet i Tyskland, skjønt gud og hver mann som kjenner tysk politikk etter Versailles vet at det nasjonal-sosialistiske parti allerede i 1932 var langt det sterkeste i den tyske Riksdag, — valgt ved hemmelige og demokratiske valg. I konkurranse med noe slikt som 40 partier oppnådde de den 5. mars 1933 — sammen med de tysk-nasjonale — absolutt majoritet med ca. 52 pst. av alle avgitte stemmer.

Hitler beseiret Weimar-demokratiet ved demokratiske midler, og som fører for det parti som omfattet mere enn halvparten av de tyske velgere, ble han av Rikets president, feltmarskalk Hindenburg, overdratt vervet å danne nye regjering.

Det dreide seg ikke på noen måte om «coup d'état», noe som psevdouristene i Nürnberg for øvrig kjente meget godt til (og hva de med fullt overlegg fordreide sannheten av), — nei, det gjaldt et regjeringsskifte, absolutt legalt

og alminnelig i alle demokratier. Hitler selv henviste utallige ganger til det faktum at det ikke hadde vært mulig for andre demokratiske statsmenn med sine idéer ved hemmelige valg og i konkurranse med tallrike andre partier å organisere en lignende bevegelse, — ja, ikke en gang tilnærmedesvis. Her er det ikke av underordnet betydning å være oppmerksom på at valgsystemet i Weimar-republikken ikke kjente til det proporsjonale system som praktiseres i England og like lite til systemet med sekundære velgere i U.S.A., for ingen av disse system gjenspeiler i virkeligheten folkets sanne vilje. Weimar-forfatningen praktiserte faktisk et valgsystem som uten overdrivelse kan karakteriseres som den ideale uttrykksform for folkets sanne vilje. Alle menn og kvinner over 20 år hadde stemmerett. på 60 000 stemmer falt én representant. De overtallige stemmer i hvert valgdistrikt ble samlet i en såkalt «Riksliste», og så ble hver lignende kvote på 60 000 stemmer fordelt blant andre partirepresentanter.

Bitter sannhet . . .

(Forts. fra side 1.)

mitterte undermåler Busch-Jensen som ved kapitulasjonen 1945 ble justisminister. Men også anklagemyndighet og politi har bidradd til å hindre sannheten fra å trenge igjennom. «Frihetsbevegelsen»s slagord under okkupasjonen var, at så snart seiren var hentet hjem, skulle alle opplysninger legges på bordet, et redelig oppgjør finne sted. Man skulle få vite hvem de «hemmelige dommere» var, man skulle legge frem begrunnelsen for hvert enkelt av de ca. 500 mord som var begått. Derigjennom skulle man klarlegge at det her kun var tale om et bittert forsvar mot sjofle angivere (stikkere er det danske ord) og offentligheten skulle komme til å forstå hva der foregikk i hine drapets år.

Intet av dette er skjedd. Man har tvertimot med alle midler hindret enhver undersøkelse, enhver redegjørelse, enhver offentlighet omkring morderbandens ugjerninger. Svake og fryktsomme som de danske politiske partier var våren 1945 under trykket av «frihetsbevegelsen»s terror tvang man dem til å gå med på en ekstraordinær lovgivning med tilbakevirkende kraft og la loven i hendene på bandens egne representanter som anvendte den til den sjofleste forfølgelse av tusener av små samarbeidsmenn — i strid med Riksdagens uttrykkelige forutsetning. Intet kunne stoppe en illoyal justisminister som i samarbeid med riksanklageren endog hemmeligholdt de instruksjoner som — også i strid med Riksdagens forutsetninger — ble gitt statsadvokatene for forfølgelses anlegg. Så gikk det som det måtte: den samme «frihetsbevegelse» der hadde drevet mordervirksomheten, fikk også prege «rettsforfølgelsen». Man kan — sier rettspresident Rytter — spørge med fuld Ret, om Danmark virkelig fortjener Navn af en «Retsstat». —

Er dette ikke for store ord? Er dette ikke å snu tingene på hodet og i tendensløs illvilje angripe den forfulgte i forfølgernes sted?

Der er mangt og meget å si om dansk rettsforfølgelse. Man bør ikke glemme at Danmarks skjebne etter alt å dømme var avtalt mellom ansvarlige statsledere. Det er

mulig at det meget omtalte møte i Rostock ikke fant sted — det er også mulig at det fant sted. Det er mulig at der i danske og tyske arkiver ikke finnes et eneste dokument som beretter om forberedelsene. Men etter hva man idag vet, kan det neppe være tvil om at Th. Stauning og P. Munch hadde tatt på seg ansvaret for å legge forholdene tilrette for en tysk okkupasjon uten unødig blodsutgydelse og ødeleggelse for landet. Ikke i landsforredersk ånd og hensikt, men som den eneste forsvarlige konsekvens av den avrustningspolitikk de selv hadde ansvaret for og under hensyn til Danmarks geografiske beliggenhet og maktesløshet i forhold til naboen.

Stauning, Buhl og Scavenius trådte i spissen for okkupasjonsregjeringene og disse regjeringer førte med full tilslutning fra kongens side, en politikk der var den naturlige fortsettelse av kapitulasjonen morgenen 9. april 1940. Det var hverken underkastelsens eller forrederiets politikk — men det tvungne samarbeidspolitikk for å spare land og folk. De folk som fulgte disse regjeringers paroler ble ofre for de nedrigste forfølgelser etter okkupasjonen, men kongen ble etter sin død, gjort til «frihetsbevegelsen»s helteskikkelse, tross sin ubetingede loyalitet overfor okkupasjonsregjeringene.

Partisanene var dem som uten hensyn til loyalitet mot konge og regjering, førte guerrillakrig i landet. Og da forholdene i 1944 utviklet seg dit hen, at tilstandene var blitt lovløse i den forstand, at Danmark ikke lenger hadde krefter til selv å opprettholde ordnede lovlige forhold, gikk «frihetsbevegelsen» over til den blodige likvideringskrig mot egne landsmenn.

Resultatet var dette:

«I «Besættelsestidens Fakta» og i «Danmarks Frihedskamp» opgived Antallet af Likvideringer til ca. 500, men senere blev tallet sat til 376, skønt der ifølge Politiets Statistik alene i Stor-København er foretaget 340 Likvideringer og den Jydske Domstol har avsaugt og eksekveret 60 Dødsdomme. I Sundhedsstyrelsens Statistik over Krigsdødsfald 1939-43 er antallet af Dødsfald blant Tyskernes Haandlangere i 1944 opgivet til 168 og i 1945 til 309, hvortil kommer 16 fra tidligere Aar, ialt 493.» (Sv. Rytter).

Dette var altså kampen mot

angiverne? Man har stadig slått fast at kun angiverpakket ble likvidert. Retspresident Rytter bruker sterke ord på dette punkt. Ingen myndigheter har fått undersøke den saken. Men man kan undre over at der i Danmark ble drept mer enn 7 ganger så mange «angivere» som i Norge, — og dog var der i Norge også en betydelig «feilprosent». Rytter nevner at mens socialdemokraten Steincke en kort tid var justisminister, igangsatte han en undersøkelse — noen og tyve drap ble undersøkt. Det viste seg at ikke en av disse var angiver. Rytter tar et annet eksempel: Den «Jydske Domstol» avsa ca. 120 dødsdommer. 60 ble eksekvert. Retssak ble etter okkupasjonen reist mot de øvrige. I de fleste tilfelle ble sakene henlagt. «Myndighetene har ikke opplyst, hvor stor Feilprocenten var; jeg antager, at end ikke 10 pct. senere blev dømt som Stikkere, og at Feilprocenten altså har vært minst 90 pct. Hvad siger den «Jydske Domstol»? Hvorfor hører man ikke fra dens Medlemmer? Ja, vi ved end ikke nu, hvem den bestod av.»

Slik har «frihetsbevegelsen» forstått å sørge for: at jernteppet ble nede og skjulte ugjerningene. Det var den første forutsetning for at løgningen om folkets rettferdig straffende hånd kunne fastholdes.

Nu ligger det nær å innvende at disse ulykksalige masse-likvideringer, masse-mord, vel ikke var annet enn svar på tyskernes mord og tyskernes anvendelse av angiversystemet. Svenning Rytter er fortløpig med denne innvending og møter den med følgende opplysninger:

«Dette Afsnit av Besættelsestidens Historie er så meget sørgeligere, som man desværre ikke kan sige, at denne ulykksalige Kampmaade, som har kostet saa mange danske Mennesker Livet, var fremkaldt af Tyskerne, — tværtimod. — Som tidligere udviklet, havde Modstandsbevægelsen indtil Udgangen af 1943 dræbt 16—19, medens Tyskerne først begyndte paa deres Clearing-Mord i December 1943. Og det udtales udtrykkeligt af en dansk Domstol, nemlig Østre Landret, under Retssagen mod Dr. Best 1949: «Det er oplyst, at der forud for de enkelte tyske Aktioner er gaaet Aktioner fra dansk Side, hvilke Aktioner efter de for Besættelse og Krig gældende Love og Sædvaner, berettigede Besættelsesmagten til at fo-

retage Represalie-Handlinger.»

Den neste innvending er at de tyske ordrer og de tyske handlinger fremtvang en stigende dansk reaksjon i form av mord. Hitlers ordre var: «5 clearingmord for hvert dansk mord.» Og det var de nu løslatte tyskere som hadde ansvaret for at clearingmordoppdraget ble utført. Men også på dette punkt gir rettspresident Rytter svaret:

«Ifølge Sundhedsstyrelsens Statistik over Krigsdødsfald i Danmark 1939—45 udgjorde som nævnt Antallet af «Dødsfald blandt Tyskernes Hjælpere, Stikkere etc. i hele Besættelsesperioden 493, derav i 1944: 168, i 1945: 309. Antallet af Drab ved «clearing» var ialt 116, deraf i 1944: 63 og i 1945: 51. Skønt Hitler havde givet Ordre til, at Repressalier skulde iværksættes i Forholdet 5 til 1, vil det herav sees, at Antallet af Clearingdrap i Forhold til Antallet af Stikkerdrab faktisk omvendt var som 1 til 4, ja i 1945 endog kun som 1 til 6. Dette overraskende Forhold skyldes naturligvis for en Del, at Hitlers Ordre blev saboteret av de tyske Besættelsesmyndigheder i Danmark, som ikke fandt det opportunt at iværksætte en Terror af det befalede Omfang.» Og videre:

«— da Likvideringene i de sidste Maaneder før Kaitulationen kulminerede, skjønt man med Tysklands nær forestaaende Sammenbrudd for Øie kunde have ventet en nedadgaande Bevægelse, udgjorde Forholdstallet ikke mere end en Sjettedel. Den rimelige Forklaring herpaa forekommer mig at være, at Likvideringene i stigende Grad er naaet ud over den Kreds af tyske Haandlangere, som Tyskerne støttet sig til i Kampen mod Sabotørerne og derfor måtte sætte noget ind paa at beskytte, altså de egentlige Stikkere, og har ramt Personer, som enten har næret nazistiske Sympatier og mulig ogsaa har ydet Tyskerne Bistand i forskjellige underordnede Stillinger, men uden at være Angivere, eller ogsaa er faldt helt udenfor Tysk interessesfære.»

Man rystes når man hører at Hitlers faktiske ordre var 5 for hver en. Men blir man tilsvarende rystet når man hører at den danske morderbandes virksomhet var 6 mord for hvert tysk? Eller rystes man når man hører, at denne mordervirksomhet tok et slikt omfang, at regulære rovmordere gjorde tjeneste som mordere og rammet mennesker der ikke i noen henseende hadde stått tyskerne til tjeneste? Og likevel står mor-

dernes representanter frem med store anklager og dyp selvmedlidenhet som moralens og humanitetens talsmenn. —

Overfor disse tall og opplysninger forstår man kanskje bedre hvorfor det er så maktpåliggende at sannheten ikke kommer frem, at ingen undersøkelse finner sted og at ingen oppreisning blir gitt de uskyldig myrdede.

H. B.

Britannia Hotell DRAMMEN

Den beste tid!

Den beste tid for rensning er nu. Om våren har det vært å stå i kø eller snu. Noen lærer aldri — gjør du?

SIGBJØRN DAHL - Skien.
Kjem. renseri.

Årsoppgjør

revisjon, bokføring.
Revisor Arne Gausdal.
Tlf. 33 38 08 — Oslo.

Overrettssakfører

Ketil Harnoll

Munkedamsv. 5, Oslo

Tlf. 42 21 30

O.r.sakfører

SOLVEIG STANG

Alm. praksis.

Bokføring. Mangfoldiggjøring
(Stensilering).

Konferanse etter avtale.
Tlf. 37 96 26, Bentsebrugt. 16c.
oppg. A. II. Oslo.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 36 99

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

FOLK OG LAND

Utkommer i Oslo

Redaksjon: Postboks 1407, Oslo
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5,
Oslo — Telefon 37 76 96

Løssalgpris: 40 øre

Abonnementspriser:

Kr. 16, pr. år, kr. 8, pr. halvår
Sverige, Danmark: Kr. 20, pr. år,

kr. 10 pr. halvår

Utlandet forøvrig: Kr. 24, pr. år,

kr. 12 pr. halvår

I nøytralt omslag kr. 30,— pr. år

kr. 15,— pr. halvår

Annonsepris: 32 øre pr. millimeter

over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet A/S — Oslo